

Ewelina Florczak, Łukasz Salwarowski

KAMPANIA „SOLIDARNI Z SENIORAMI – RAZEM DAMY RADĘ” – PRZECIWDZIAŁANIE OSZUSTWOM W DOBIE KORONAWIRUSA

STRESZCZENIE

Artykuł przedstawia problem związany z oszustwami i wyłudzeniami skierowanymi do osób starszych. Szczególnie został zaznaczony problem oszustw w okresie koronawirusa. Zostały nakreślone najczęstsze metody stosowane przez przestępców. Następnie autorzy odnieśli się do 6 metod psychomanipulacji, które wykorzystywane są podczas wyłudzeń na seniorach. Kolejną częścią artykułu jest przedstawienie kampanii „Solidarni z Seniorami – razem damy radę”, w ramach której Stowarzyszenie MANKO/ Głos Seniora wspiera seniorów w okresie koronawirusa, a także edukuje ich i ostrzega przed oszustwami i wyłudzeniami.

Słowa kluczowe: seniorzy, oszustwa ekonomiczne, oszustwa w dobie koronawirusa, kampania „Solidarni z Seniorami – Razem Damy Radę”

WSTĘP

Seniorzy często padają ofiarą nieuczciwych praktyk handlowych, bardzo rzadko jednak zgłaszają oszustwa lub wymuszenia. Jest to problem globalny, a skali zjawiska praktycznie nie da się oszacować. Potwierdzają to m.in. obserwacje FBI [1] z których wynika, że skala oszustw i wyłudzeń jest trudna do oszacowania właśnie z powodu niezgłaszanych przypadków. Dane te dodatkowo potęguje

fakt, iż nie wszystkie sprzedażowe manipulacje są kwalifikowane przez prawo jako oszustwo i wyłudzenie. Z raportów BBC wynika, że w 2017 roku oszukano prawie 49 000 osób starszych w Wielkiej Brytanii, ale potwierdzone przypadki to tylko wierzchołek góry lodowej. Niezależne obserwacje prowadzi również AARP Foundation, American Journal of Public Health, Bloomberg Foundation, Aging in Place i wiele innych.

Jak wynika z danych z 2018 roku, w całej Polsce starsze osoby straciły w wyniku oszustw ponad 60 mln zł. Najwięcej pokrzywdzonych pochodzi z Warszawy i przylegających do niej powiatów. Tam seniorzy stracili 22 415 767 zł, co stanowi ponad jedną trzecią strat w skali całego kraju. Z danych Komendy Stołecznej Policji wynika, że rok wcześniej warszawscy emeryci przekazali oszustom 18,7 mln zł [2]. Statystyki policyjne pokazują, że co roku ofiarą przestępstw w Polsce pada ok. 40 tys. osób starszych. Najczęściej to włamania, kradzieże i oszustwa.

NOWE MOŻLIWOŚCI DLA OSZUSTÓW

Jak wynika z danych z 2018 roku, w całej Polsce starsze osoby straciły w wyniku oszustw ponad 60 mln zł. Najwięcej pokrzywdzonych pochodzi z Warszawy i przylegających do niej powiatów. Tam seniorzy stracili 22 415 767 zł, co stanowi ponad jedną trzecią strat w skali całego kraju. Z danych Komendy Stołecznej Policji wynika, że rok wcześniej warszawscy emeryci przekazali oszustom 18,7 mln zł. Statystyki policyjne pokazują, że co roku ofiarą przestępstw w Polsce pada ok. 40 tys. osób starszych.

Wraz z rozprzestrzenianiem się koronawirusa na świecie zaobserwowaliśmy nowe lub zmodyfikowane strategie wyłudzenia i oszustw skierowane przeciwko osobom starszym. Z racji tego, że na konsekwencje koronawirusa najbardziej narażeni są seniorzy, to oni stanowią najbardziej newralgiczną grupę w kontekście zagrożenia nie tylko medycznego, ale również ekonomicznego. W przypadku tej grupy wiekowej obecnie trudniej jest zapobiegać oszustwom, ponieważ ze względu na przeciwdziałanie rozprzestrze-

nianiu wirusa osoby w wieku 60 + nie wchodzi w interakcje z tyłoma co wówczas przyjacielami i sąsiadami, co w pewien sposób ogranicza im dostęp do informacji.

Przedstawiając problem oszustw należy odnieść się do aspektu psychomanipulacji, która jest nieodłącznym elementem procesu wyłudzenia i oszukiwania seniorów. Robert Cialdini wymienił sześć podstawowych zasad, które jej dotyczą. Jak wynika z obserwacji i analizy różnych form oszustw, w oszukiwaniu seniorów są stosowane wszystkie zasady psychomanipulacji.

Cialdini zwraca uwagę, że gdy jednostka jest czymś obdarowana staje się wdzięczna i czuje potrzebę, aby się odwdzińczyć. Gdy uda się nakłonić klienta do wejścia w proces sprzedażowo-zakupowy i zaangażować go w działanie w ramach tego procesu, jest bardziej prawdopodobne, że będzie on kontynuował swoją podróż przez lejek sprzedażowy, niż gdyby tego działania nie podjął.

Jeśli wielu ludzi coś lubi lub poleca, to prawdopodobnie to coś jest dobre. Sugerujemy się opinią innych osób. Zasada ta („dowód społeczny”) działa szczególnie mocno w połączeniu z regułą autorytetu – ludzie słuchają i akceptują polecenia osób mających władzę.

Reguła wpływu społecznego pokazuje, że dużo chętniej spełnia się prośbę osoby, która jest lubiana niż kogoś, kto nie jest darzony sympatią lub jest obojętny, dlatego oszuści w kontakcie z seniorami są uprzejmi, szarmanccy, wrażliwi i nad wyraz troskliwi.

Z kolei zgodnie z regułą niedostępności, jeśli coś jest dobrem trudnym do zdobycia, to ludzie bardziej tego pożądamy niż gdyby było łatwo dostępne.

Ponadto sprawcy przestępstw i oszustw dokonywanych na osobach starszych działają w różnorodny sposób i za pomocą różnych metod, wykorzystując najczęściej zaufanie i „dobre serce” starszych ludzi. Bardzo często pukają do drzwi pod różnymi pretekstami, np. z prośbą o wodę czy jedzenie, oferując sprzedaż artykułów przemysłowych, bądź też podając się za osoby reprezentujące urząd (np. listonosza, pracownika ZUS-u, siostrę PCK, hydraulika, pracownika pogotowia ratunkowego lub przedstawiciela fundacji czy stowarzyszenia).

NAJCZĘSTSZE OSZUSTWA SKIEROWANE DO SENIORÓW W CZASACH KORONAWIRUSA

Najczęstsze oszustwa dokonywane od pierwszych przypadków zachorowań można podzielić na cztery typy:

- podrobione strony internetowe, fałszywe sklepy internetowe, fałszywe profile w mediach społecznościowych, fałszywe wiadomości e-mail oferujące maski,
- oszustwa telefoniczne,

- schematy phishingowe,
- wyłudzenia bezpośrednie

Posługując się fikcyjnymi stronami internetowymi oszuści wykorzystują strach seniorów przed wirusem, oferując maski chirurgiczne. Przestępcy chętnie używają nazw popularnych firm (szczególnie tych działających w Europie) które zajmują się produkcją i dystrybucją masek. Niestety, bardzo często w takich sytuacjach produkty nie są doręczane do zamawiających, kontakt ze sprzedawcami jest niemożliwy, a strony internetowe są usuwane.

Wiele oszustw dokonywanych przy pomocy wiadomości tekstowych i telefonów to reklamy fałszywych produktów takich jak fałszywe leki, szczepionki i urządzenia, które rzekomo zapobiegają COVID-19 lub go leczą. Niektóre z powyższych oszustw żerują na obawach przed niedoborem asortymentu w sklepach i zachęcają seniorów do „zaopatrzenia się” na zapas i kupowania towarów po znacznie wyższych cenach. Fałszywe e-maile z kartami podarunkowymi są również wysyłane do osób w trudnej sytuacji, aby rzekomo zaoferować im „pomoc” w czasie kryzysu lub „wynagrodzić” ludzi za przestrzeganie wytycznych dotyczących zdrowia publicznego.

Wiele oszustw dokonywanych przy pomocy wiadomości tekstowych i telefonów to reklamy fałszywych produktów takich jak fałszywe leki, szczepionki i urządzenia, które rzekomo zapobiegają COVID-19 lub go leczą. Niektóre z powyższych oszustw żerują na obawach przed niedoborem asortymentu w sklepach i zachęcają seniorów do „zaopatrzenia się” na zapas i kupowania towarów po znacznie wyższych cenach. Fałszywe e-maile z kartami podarunkowymi są również wysyłane do osób w trudnej sytuacji, aby rzekomo zaoferować im „pomoc” w czasie kryzysu lub „wynagrodzić” ludzi za przestrzeganie wytycznych dotyczących zdrowia publicznego [3].

Obecnie pojawiają się doniesienia o bardziej wyrafinowanych oszustwach telefonicznych związa-

nych z sytuacją pandemii. Przestępcy kontaktują się z seniorami przez telefon podając się za rodzinę ofiary (np. wnuka), który rzekomo jest poddany hospitalizacji z powodu zakażenia wirusem. W licznych sytuacjach ofiary oszustwa otrzymały

ponowny telefon od fałszywego lekarza czy dyrektora szpitala potwierdzający rozpoczęcie leczenia. Następnie seniorom przekazywane są informacje o konieczności natychmiastowego pokrycia kosztów hospitalizacji (gotówkowo lub bezgotówkowo – za wartościowe przedmioty). Po odbiór środków zgłaszają się fałszywi przedstawiciele instytucji medycznej.

Często oszuści dzwonią lub wysyłają wiadomości tekstowe do osób starszych, oferując „zestawy testowe koronawirusa”, a tak naprawdę zbierając informacje o karcie kredytowej lub banku ofiary. Mogą również prosić o podanie adresu domowego, stwierdzając, że chcą oddać zestaw testowy.

Występują również sytuacje w których ofiary otrzymują telefony od osób podszywających się pod urzędników służby zdrowia. Naciągacze proszą je o podanie danych osobowych w celu „śledzenia kontaktów”, co jest procedurą monitorowania ludzi, które mogły mieć jakikolwiek kontakt z zakażonymi.

Kolejną spotykaną w dobie koronawirusa formą oszustwa jest tzw. *phishing*. *Phishing* to sposób oszustwa, w którym przestępca podszywa się pod inną osobę lub instytucję w celu wyłudzenia poufnych informacji (np. danych logowania, danych karty kredytowej), zainfekowania komputera szkodliwym oprogramowaniem, czy też nakłonienia ofiary do określonych działań. W ostatnim czasie odnotowano kilka przypadków *phishingowych* listów i wiadomości e-mail związanych z koronawirusem. Przestępcy rozpowszechniają zainfekowane linki i dokumenty, które zawierają informacje o tym, jak skutecznie chronić się przed rozprzestrzenianiem koronawirusa oraz zalecenia dotyczące zwalczania pandemii. Przykłady takich wiadomości adresowanych do szerokiego grona odbiorców sugerują, że zostały wysłane przez znane i rozpoznawalne organizacje, np. Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Kolejnym przykładem oszustwa jest udawanie służb sanitarnych. Przestępcy przebrani w kombinezony, okulary ochronne i maseczki podają się za służby sanitarne i oferują napotkanym osobom (często starszym) dezynfekcję ich mieszkań. Ludzie którzy starają się robić wszystko, aby zmniejszyć ryzyko zakażenia wirusem, często składają się ku propozycji naciągaczy. Kradzież odbywa się w trakcie przeprowadzenia udawanej dezynfekcji.

Swoje stanowisko w sprawie powyższych przestępstw przedstawił Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów [4], podając przykłady przestępczych metod, jakie zostały do tej pory zidentyfikowane:

– Łańcuszki i piramidy finansowe

Prezes UOKiK przestrzega przed inwestowaniem w systemy promocyjne typu piramida. Przykładem może być projekt inwestycyjny z małą opłatą startową, z której część ma być przekazywana na cele charytatywne, a warunkiem otrzymania udziałów jest promowanie przedsięwzięcia wśród znajomych.

– „Cudowne” recepty, leki i suplementy na COVID-19

Wraz z epidemią koronawirusa pojawiły się reklamy i oferty produktów, które mają chronić przed koronawirusem. Dotyczy to również fałszywych ofert sprzedaży online testów na koronawirusa czy szczepionek, za które trzeba zapłacić z góry. Często oszuści podają się za urzędników, lekarzy, ekspertów, przedstawiciele instytucji międzynarodowych (w tym renomowanych instytutów badawczych) czy osoby „uzdrowione” dzięki produktowi. Tutaj seniorzy szczególnie są narażeni na działania przestępców z uwagi na aspekt zdrowotny, który w dobie koronawirusa jest u osób starszych wyjątkowo newralgiczny.

– Alternatywne inwestycje finansowe w czasie epidemii koronawirusa.

Wiele osób obawia się utraty wartości pieniędzy w związku z kryzysem wywołanym przez epidemię i chce chronić swoje oszczędności. Wykorzystują to oszuści. Przedstawiają, głównie przez Internet, oferty inwestycji w niestandardowe waluty, dobra lub surowce. Według zapewnień sprzedawców mają one „gwarantować” stałe i bezpieczne zyski na wysoki procent.

98

– Fałszywe oferty pomocy poszkodowanym przez koronawirusa.

Sytuacje, gdy z powodu pandemii odwoływane są loty, wycieczki czy imprezy, a z seniorami kontaktuje się firma oferująca odzyskanie pieniędzy np. za odwołany wyjazd czy niewykorzystany bilet do teatru. W przypadku otrzymania takiego telefonu najlepiej się rozłączyć i postarać się porozmawiać bezpośrednio z podmiotem, z którym zawarta była umowa. W spisie korona-oszustw zanotowano również oferty np. pieniędzy czy szkoleń, które mogą być przedstawiane jako pomoc dla konsumentów lub przedsiębiorców w związku z epidemią.

– Zbiórki na szczytny cel pod pretekstem walki z koronawirusem

Zakres wyłudzeń w dobie pandemii dotyczy również wykorzystywania dobrej woli i chęci niesienia pomocy innym. Dlatego też należy uważnie sprawdzić organizatora zbiórki zanim przelany zostanie datek na konto. W przypadku crowdfundingu (*crowdfunding* z ang. *crowd* – tłum, *fund* – finansować, jest to przedsięwzięcie lub projekt finansowany przez dobrowolne jednorazowe wpłaty dokonywane przez osoby

zainteresowane konkretną inicjatywą) dokładnie należy przeczytać warunki i regulamin. Należy sprawdzić wiarygodność podmiotów, czy faktycznie wspierają potrzebujących. Problem polega na tym, że ufni seniorzy, chcąc pomóc ofiarom pandemii, mogą nieopatrznie przekazać oszustom zarówno środki finansowe jak i dane osobowe.

– **Falszywe informacje, które mają wyglądać jak prawdziwe tzw. fake newsy (fake – fałsz, news – aktualności)**

W okresie niepewności i zmian porządku społecznego i publicznego rozpowszechnianie fałszywych informacji w Internecie to nie tylko wprowadzenie ludzi w błąd i wywoływanie chaosu, ale czasem także próba wyłudzenia pieniędzy lub danych. Może to być np. informacja o rządowych obligacjach przeznaczonych na zwalczanie koronawirusa, e-mail z informacją, że nasze konto zostało zamrożone przez rząd z uwagi na stan wyjątkowy, czy informacja o dodatkowych opłatach za ZUS, które należy ponieść.

W czasie epidemii aktywizują się również złodzieje, którzy dostają się do domów pod pretekstem np. obwoźnej sprzedaży maseczek, płynów do dezynfekcji, testów na wirusa lub wykonania ich w domu. Jak wynika z danych UOKIK mogą się także zdarzyć próby podszywania się pod urzędników sanitarnych, którzy nakazują opuszczenie mieszkania, wskazując, że ktoś z kim mieliśmy kontakt został zakażony koronawirusem.

Na powyższe rodzaje oszustw szczególnie narażone są osoby starsze ze względu na ich obniżony poziom dostrzegania psychomanipulacji, niewielką znajomości prawa i ekonomii, a także ze względu na wyższy poziom ufności, wrażliwości i potrzebę bycia wysłuchanym i poddanym opiece.

W okresie niepewności i zmian porządku społecznego i publicznego rozpowszechnianie fałszywych informacji w Internecie to nie tylko wprowadzenie ludzi w błąd i wywoływanie chaosu, ale czasem także próba wyłudzenia pieniędzy lub danych. Może to być np. informacja o rządowych obligacjach przeznaczonych na zwalczanie koronawirusa, e-mail z informacją, że nasze konto zostało zamrożone przez rząd z uwagi na stan wyjątkowy, czy informacja o dodatkowych opłatach za ZUS, które należy ponieść.

ZAPOBIEGANIE PRZEZ KAMPANIĘ SPOŁECZNĄ – CASE STUDY

Stowarzyszenie MANKO/ Głos Seniora rozpoczęło specjalnie dedykowaną kampanię „Solidarni z Seniorami – razem damy radę!” oraz „STOP KORONA-OSZUSTWOM”, w ramach których ostrzega seniorów przed działaniami, które podejmują oszuści w sytuacji epidemii. Do przeciwdziałania temu zjawisku włącza się coraz więcej instytucji. Interpol – międzynarodowa organizacja, policja oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – ostrzegają przed oszustami, którzy żerują na seniorach, wykorzystując lęk przed pandemią.

KAMPANIA SOLIDARNI Z SENIORAMI - RAZEM DAMY RADE

100 W związku z tym, że zdrowie seniorów jest szczególnie narażone przez koronawirusa i dodatkowo są grupą najbardziej narażoną na oszustwa jakich dopuszczają się przestępcy wykorzystując stan pandemii, Stowarzyszenie MANKO/Głos Seniora zorganizowało ogólnopolską kampanię „Solidarni z Seniorami-Razem Damy Radę” wspomagającą seniorów w tym trudnym dla nich okresie. Celem kampanii społecznej „Solidarni z Seniorami – Razem Damy Radę!” jest zwiększenie świadomości społeczeństwa dotyczącej sytuacji seniorów w dobie pandemii. Obejmuje akcje: Zakupy dla Seniora, Telefon Zaufania Głosu Seniora, Książka dla Seniora, STOP Korona-Oszustwom, Szyj z nami maseczki dla seniorów i szpitali, Głos Seniora TV - wykłady internetowe dla seniorów.

Działania kampanii „Solidarni z Seniorami – Razem Damy Radę”:

1) Stop korona-oszustwom

Medialna akcja informacyjno-edukacyjna przestrzegająca przed oszustwami na seniorach w dobie pandemii koronawirusa.

2) Głos Seniora TV

Produkcja, promocja i emisja specjalnych materiałów filmowych dedykowanych seniorom (porady i wywiady ze specjalistami i ambasadorami stowarzyszenia, programy rozrywkowe).

3) Zakupy dla seniora

Promowanie pomocy sąsiedzkiej i międzypokoleniowej. Głos Seniora wraz z mediami partnerskimi promują akcję „Zrób zakupy dla seniora” zachęcając do wydruku plakatu stowarzyszenia, wpisaniu swojego numeru telefonu i zadeklaro-

wania gotowości do pomocy seniorom, poprzez np. zrobienie zakupów (w tym leków) wyprowadzenie psa, porozmawianie przez telefon) w dobie epidemii koronawirusa.

4) Wysyłka pocztowa pakietów wsparcia

W związku z faktem, iż jesteśmy w stanie dotrzeć kanałami online tylko do 25% seniorów, a izolacja społeczna i odcięcie od świata jest w ich przypadku szczególnie poważnym problemem, postanowiliśmy wysłać do nich pocztą pakiety wsparcia. Mają one dotrzeć bezpośrednio do domu seniora lub do organizacji i gmin, które deklarują ich redystrybucję bezpośrednio do swoich seniorów. Pakiet aktywizująco-edukacyjny zawiera: „Magazyn Głos Seniora”, książkę ambasadora stowarzyszenia mistrza rajdowego Sobiesława Zasady, maseczkę ochronną, środki higieniczne oraz materiały edukacyjne, m.in. Niezbędnik Seniora od MRPiPS, informator dot. praw pacjenta oraz ostrzeżenia przed oszustwami.

5) Szyjemy razem maseczki dla seniorów i szpitali

W ramach akcji wysyłamy seniorom materiały, zachęcając ich do szycia maseczek. Następnie dystrybuujemy je do potrzebujących szpitali, Domów Pomocy Społecznej i Gmin.

6) Specjalny 50. numer „Magazynu Głos Seniora”

Kontynuujemy wydawanie „Magazynu Głos Seniora”. Numer 50 w dużej części poświęcony będzie tematyce aktualnej sytuacji, wsparcia poprzez aktywizację, edukację, integrację, konkursy, dobre praktyki, porady ekspertów. Magazyn w nakładzie 25000 egzemplarzy zostanie rozdystrybuowany bezpośrednio do seniorów, aktywnych gmin i organizacji pozarządowych oraz do decydentów (wszyscy parlamentarzyści i samorządowcy).

Kolejnym elementem kampanii będzie specjalny dział w „Głosie Seniora” „Solidarni z Seniorami – Razem damy radę!”.

Kampania będzie realizować następujące cele:

- wsparcie edukacyjne i psychologiczne seniorów w dobie koronawirusa;
- wymiana doświadczeń między seniorami, jak radzić sobie w dobie epidemii;
- utrzymanie jedności i kontaktu w dobie izolacji;
- edukacja z zakresu bezpieczeństwa konsumenckiego przy natężonym działaniu przestępców;
- edukacja z zakresu praw pacjenta w okresie pandemii (we współpracy z WHO i Rzecznikiem Praw Pacjenta);

- edukacja z zakresu standardów dostępności i możliwości ich egzekwowania (we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej)

Stowarzyszenie MANKO/Głos Seniora od ośmiu lat we współpracy m.in. z Ministerstwem Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Sportu, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Sejmową Komisją Polityki Senioralnej oraz wieloma innymi instytucjami zajmuje się polityką senioralną i wspieraniem osób starszych (edukacją i aktywizacją). Stowarzyszenie jest organizatorem programu Ogólnopolska Karta Seniora – kartę obecnie posiada już ponad 330 tysięcy seniorów, honoruje ją niemal 2000 punktów, a 150 gmin przystąpiło do kampanii Gmina Przyjazna Seniorom. Ponadto wydawany przez stowarzyszenie „Magazyn Głos Seniora” (już 49 wydań) o nakładzie 30 tys. sztuk dociera do ponad 800 organizacji seniorskich w Polsce. Stowarzyszenie jest również twórcą licznych ogólnopolskich proseniorskich kampanii społecznych i edukacyjnych. W związku z pojawieniem się pandemii koronawirusa Stowarzyszenie MANKO/ Głos Seniora zorganizowało kampanię „Solidarni z Seniorami – Razem Damy Radę” w celu wspierania seniorów i ostrzegania ich przed oszustwami w tym trudnym okresie.

102

BIBLIOGRAFIA

- [1] Cialdini R. *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, GWP Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2016.
- [2] *Raport. InfoSenior*, Związek Banków Polskich, Warszawa 2018.
- [3] <https://techmine.pl/zasady-wplywu-spolecznego/>
- [4] <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1393467,w-wyniku-oszustw-seniorzy-stracili-60-mln-zl.html>
- [5] <https://cowkrakowie.pl/2020/03/wazne-interpol-ostreza-przed-oszustwami/>
- [6] <http://www.lubuska.policja.gov.pl/go/serwis-informacyjny/aktualnosci/32889,Przebrani-w-kombinezony-oferuja-plyny-dezynfekujace-na-koronawirusa-A-pozniej-ok.html>
- [7] <https://kk24.pl/oszusc-i-udaja-straznikow-miejskich-i-biora-od-seniorow-pieniadze-na-zakupy-przekazujemy-ostrezenie/>

[8] https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=16352&print=1

[9] <https://www.glosseniora.pl>

PRZYPISY

[1] [fbi.gov/scams-and-safety/common-scams-and-crimes/elder-fraud](https://www.fbi.gov/scams-and-safety/common-scams-and-crimes/elder-fraud)

[2] <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1393467,w-wyniku-oszustw-seniorzy-stracili-60-mln-zl.html>

[3] www.visitingangels.com

[4] https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=16352&print=1

"SOLIDARITY WITH SENIORS" CAMPAIGN - COUNTERACTING FRAUD IN THE ERA CORONAVIRUS

ENGLISH SUMMARY

The article presents the problem of fraud and scams directed at the elderly. The problem of fraud during the coronavirus period was particularly marked. The most common methods used by criminals are outlined. Then the authors refer to six methods of psychomanipulation, which are used during extortions on seniors. The next part of the article presents the „Solidarity with Seniors – we will manage together” campaign, under which the Manko-Głos Seniora Association supports seniors during the coronavirus period, as well as educates them and warns against fraud and scams.

Keywords: seniors, economic fraud, fraud in the times of the coronavirus, „Solidarity with Seniors – we can do it together” campaign

Ewelina Florczak

projekty@manko.pl
Uczelnia Łazarskiego

nr ORCID 0000-0002-5958-7163

dr n. ekon. Członek zarządu Stowarzyszenia Manko, koordynator ds. projektów. W stowarzyszeniu zajmuje się opracowywaniem wniosków grantowych, koordynacją projektów i działań wspierających organizacyjny rozwój Stowarzyszenia. Koordynator projektów społecznych i obywatelskich, a także projektu Oszczędny Senior, który ma na celu edukację ekonomiczno-prawną osób 60+. Wykładowca w zakresie polityki gospodarczej, społecznej, przedsiębiorczości i ekonomii społecznej. Naukowo związana z Uczelnią Łazarskiego, Szkołą Główną Handlową w Warszawie. Autorka kilkunastu publikacji naukowych, promotor prac dyplomowych.

mgr Łukasz Salwarowski

salwarowski@manko.pl

Prezes Stowarzyszenia MANKO, ekonomista i socjolog, od 20 lat działa społecznie w obszarach edukacji i aktywizacji, promocji, PR w tematyce zdrowia, ekologii, demokracji oraz dialogu społecznego w różnych organizacjach pozarządowych. Jest inicjatorem Programu Gmina Przyjazna Seniorom, Ogólnopolska Karta Seniora oraz już sześciu edycji Ogólnopolskich Senioraliów w Krakowie. Pod jego kierownictwem Stowarzyszenie MANKO wydało we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 47 numerów Ogólnopolskiego Magazynu Głos Seniora o łącznym nakładzie ponad miliona egzemplarzy. Pod jego kierownictwem Stowarzyszenie MANKO rozpoczęło Program Gmina Przyjazna Seniorom, do którego przystąpiło już 130 gmin i miast w Polsce, a także Program Ogólnopolska Karta Seniora, którą posiada już ponad 300 tys. seniorów, a honoruje już 2000 instytucji.